

Cofnodion

Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: Dydd Iau, 25 Gorffennaf 2019

Amser: 10.00 am

Bresennol: Cyngorwyr D Fouweather (Cadeirydd), C Evans, M Evans, R Hayat, L Lacey, K Thomas, T Watkins and H Thomas

Yn bresennol: Pamela Tasker (Governance Officers)

Ymddiheuriadau: Cyngorwyr Y Forsey

1 Datganiadau o Fuddiant

Dim

2 Cynnig i adolygu goruchwyliaeth yr aelod o gartrefi preswyl trefniadau ymweld â'r rota

Gofynnwyd i'r Pwyllgor edrych ar yr adroddiad yn cynnig diwygiadau i'r broses a'r ffordd yr oedd Aelodau'n monitro cartrefi preswyl i blant ac oedolion. Cyflwynwyd yr adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Oedolion a Chymunedol.

Esboniwyd ei fod yn drefniant i'r Aelodau gynnal ymweliadau ac ystyried y ddarpariaeth ofal a ddarperir. Roedd ymweliadau rota blaenorol a wnaed gan Aelodau o dan y Ddeddf Plant bellach yn ddiangen ac nid oeddent bellach yn ofniad statudol.

Mae gan bob sefydliad sy'n darparu cartrefi gofal Unigolyn Cyfrifol (UC) ac mae gan yr unigolyn cyfrifol hwn yr hynafedd priodol ac fe'i cymeradwywyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) ar draws faterion plant ac oedolion. Yng Nghasnewydd, Ms Lucy Jackson, Rheolwr Gwasanaeth y Gwasanaethau Oedolion a Chymunedol yw'r UC ar gyfer yr holl wasanaethau gofal cymdeithasol a reolir ac a reoleiddir yn fewnol.

Soniwyd sut y gwnaeth 'Operation Jasmine', sef sgandal cartref gofal sawl blwyddyn yn ôl, dynnu sylw at ddiffyg ansawdd gofal.

Cynigiwyd y canlynol:

- Bod adroddiad blynyddol yr adolygiad Ansawdd Gofal yn mynd i'r pwyllgor craffu a byddai hyn yn cynnal cysylltiad rhwng yr Aelodau a'r ddarpariaeth ofal.
- Bod tri Aelod yn cael eu henwebu gan broses benodi arferol y Cyngor ac yn cael eu gwahodd i ymweld â chartrefi unigol yn flynyddol fel cyfle anffurfiol i ymweld â sefydliadau.

Yna cafwyd trafodaeth a nododd Aelod mai cartrefi pobl yr oedd aelodau'n ymweld â nhw felly roedd angen sicrwydd.

Cwestiynodd y Cadeirydd a oedd Aelodau'n ymweld yn aml ac a luniwyd adroddiadau. Cadarnhawyd bod yr amllder wedi lleihau a bod yr adroddiadau a welwyd yn eithaf byr ac na chawsant eu hadrodd yn ffurfiol.

Dywedodd Aelod fod y plant allan fel arfer wrth ymweld â'r preswylwyr felly nid oedd unrhyw breswylwyr yno ar adeg yr ymweliad. Cyfeiriodd yr Aelod at dudalen 4 yr adroddiad; eitem 5 a nododd ei fod yn poeni am yr adroddiadau 6 misol a'r amser roedd yn cymryd i fynd i'r pwyllgor craffu gan y byddai'n anodd o bosibl unioni materion.

Cadarnhawyd bod adroddiadau'n cael eu hysgrifennu bob 6 mis a fyddai wedyn yn mynd at y Cyfarwyddwr a'r Pennaeth Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc. Rôl yr Unigolyn Cyfrifol oedd cynnal arolygiadau gan fod ymweliadau'n fwy technegol eu natur, roedd angen edrych ar lawer o bethau ac roedd ansawdd y gofal yn bwysig iawn.

Dywedwyd ei bod yn gyfrifoldeb enfawr ar un person i gyflawni'r rôl hon ac roedd pryderon ynghylch hyfforddi'r unigolyn. Ailadroddwyd mai dyma oedd yn ofynnol o dan y rheoliadau a'r ddeddfwriaeth.

Dywedodd Aelod arall y bu newidiadau a oedd yn ôl pob tebyg yn gywir a bod preswylwyr yn disgwyl iddynt edrych yn gydwybodol ar sut roeddent yn byw. Dywedodd yr Aelod fod mwy o bobl hyn ac eiddil yn cael eu derbyn i gartrefi gofal, gydag argyfwng y plant hefyd yn dod yn fwy eithafol. Roedd pwysau ar y system gyda phobl fwy agored i niwed mewn gofal a bod angen i staff gofal fod yn gywir ac nid oeddent bob amser yn addas.

Dywedodd aelod arall fod angen ei roi ar waith a bod yn gryfach nag a oedd ar waith o'r blaen. Bu goruchwyliaeth ddigonol o ansawdd gofal ac roedd yr Aelodau a oedd wedi cynnal ymweliadau blaenorol wedi ceisio adlewyrchu pryderon aelodau ac ymgysylltu â chartrefi ar sail gynlluniedig a byth wedi troi i fyny yn ddirybudd.

Dywedodd Aelod ei fod yn credu bod y newid yn cael ei groesawu, a bod y cynllun i fynd ymlaen â hyn i'r pwyllgor craffu yn newid i'w groesawu.

Gofynnodd Aelod a oedd y newid oherwydd bod Cynghorwyr wedi methu o'r blaen.

Esboniwyd bod y broses bellach wedi symud ymlaen a'i bod bellach yn gadarn gan fod yr Unigolyn Cyfrifol Ms Jackson hefyd wedi'i chofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru. Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd yn gyfrifol am y cyfrifoldeb corfforaethol felly roedd yn llawer mwy llym nawr.

Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio nad yw'r Aelodau wedi methu ond erbyn hyn roedd y broses yn fwy cadarn a thechnegol ac ni ellid tynnu unrhyw beth o'r broses gan ei bod wedi'i rhagnodi gan fframwaith statudol.

Trafodwyd sut yr oedd y broses wedi cael ei gyrru gan Operation Jasmine, roedd gan Gyngor Caerffili nifer fach o gartrefi lle'r oedd ansawdd y gofal yn warthus ac nid oedd y rheoliadau presennol yn ddigon cadarn felly ni ddygwyd cyhuddiadau troseddol, disgynodd y cyfrifoldeb ar reolwyr y cartrefi gofal.

Roedd yr Unigolyn Cyfrifol yn atebol a byddai ganddo fynediad at reolaeth y gyllideb. Mewn perthynas ag 'Operation Jasmine' y ddeddfwriaeth gryfaf ar y pryd oedd iechyd a diogelwch gyda chartrefi preifat hefyd yn dod o dan hyn a byddai'n rhaid iddynt fod wedi cael eu Hunigolyn Cyfrifol eu hunain.

Cwestiynodd Aelod beth oedd yr argymhelliad ynghylch pwy ddylai ymweld, ac a ddylai fod yna aelod o bob plaid wleidyddol, a chadarnhawyd mai pwy yn llwyr oedd yr aelodau a enwebwyd ond mai'r aelodau anweithredol oedd orau.

Cadarnhawyd hefyd y gellid gwneud argymhelliad i'r Cyngor gan fod angen i'r Cyngor benodi'r Aelodau a fyddai'n ymweld.

Gofynnodd Aelod arall a ddylid cael aelodau newydd gan fod y rota bellach yn ddiangen. Dywedodd yr Aelod ei fod wedi bod yn mynychu cartrefi ar ymweliadau blaenorol a nododd fod cartrefi gofal wedi bod yn dda, gan eu bod wedi ymweld â Forest Lodge a Oaklands ac wedi gweithredu fel llais i breswylwyr er eu budd.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio nad oedd rôl yr aelodau yn arolygiad a'i bod yn gymorth i breswylwyr.

Dywedodd Aelod ei fod yn poeni am alw'r ymweliadau yn ymgysylltiad ac yn teimlo ei fod yn gyfle i rai sefydliadau guddio pethau a byddai'n rhaid i'r Aelod sy'n ymweld ddibynnu ar eu greddf gan fod natur y bobl sy'n defnyddio cartrefi wedi newid. Esboniwyd bod proses reoleiddio ac y byddai'r Unigolyn Cyfrifol yn dibynnu ar feini prawf yr oedd yn rhaid iddynt eu dilyn ac y byddent yn ymweld â'r cartrefi bob 12 wythnos ac y byddai'r cartrefi hefyd wedi cyhoeddi ymweliadau dirybudd gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC).

Argymhellion:

Roedd Aelod yn pryderu mai'r Unigolyn Cyfrifol oedd yr unig berson sy'n gyfrifol ac roedd rhai aelodau'n poeni mai dim ond 3 aelod oedd i'w penodi.

Cadarnhawyd y byddai'r Unigolyn Cyfrifol, yn ogystal â chynnal arolygiadau, hefyd yn cynnal ymweliadau chwarterol ac y gallai'r Aelodau hefyd fynychu ar adegau eraill.

Dywedodd y Cadeirydd eu bod yn derbyn yr hyn a nododd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio o'r blaen a bod yr Aelodau'n cynorthwyo. Dywedodd y Cadeirydd y gallai fod yn 4 Aelod a oedd yn ymweld gan fod 4 plaid wleidyddol. Nid oedd yn rôl statudol felly dywedwyd y gallai'r Pwyllgor benderfynu anfon cymaint o Aelodau ag yr oeddent eisiau. Gan ei fod yn lleoliad anffurfiol dyrannwyd 3 aelod.

Roedd rhai Aelodau eisiau i 4 o bobl gael eu dyrannu a nododd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion a Chymunedol nad oedd bob amser yn bosibl cael Aelodau i fod yn bresennol.

Cytunodd y Pwyllgor ar y cynigion canlynol:

- 3 Cynghorydd i gynnal ymweliadau bob 6 mis.
- Byddai'r adroddiad adolygiad Ansawdd Gofal a luniwyd gan yr Unigolyn Cyfrifol wedyn yn mynd i'r Pwyllgor Craffu er mwyn i'r Aelodau graffu ar ganfyddiadau.
- Nid oedd cynghorwyr yn ymweld mewn rôl statudol felly pe bai pryderon yn codi, roedd angen rhoi gwybod i'r Unigolyn Cyfrifol ac roedd angen iddynt allu gwneud hyn ar unrhyw adeg.

Bydd y Blaenraglen Waith yn cael ei hadolygu yn y cyfarfod nesaf i gynnwys adolygiad o'r cyfansoddiad a chyfarfodydd ward.

3 Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

24 Hydref 2019 am 5pm

Daeth y cyfarfod I ben am